

sinó com exigència d'una necessitat vital de Catalunya. Més que *un dret de l'home* a Catalunya, és una *necessitat humana* dels catalans: necessitat, no que no volem, sinó que no podem, eludir; car, mentre no ens sigui atesa, no ens és possible accomplir les nostres funcions collectives, ni desplegar integralment, folgadamente i normalment les nostres activitats individuals, ni moure'ns com homes lliures, ni rendir com a homes. Ens cal, en un mot, que la nostra existència ens sigui regulada per la llei natural de la catalanitat, d'aquesta qualitat substantiva, millor dit, *substancial* (passi el mot) del nostre ésser. Heus ací la base racional, vital, de l'imperatiu nacionalista, que proclama, com a primer postulat, la catalanització de la cultura, i presenta, com a primera reivindicació, la catalanització de l'ensenyament.

I les alegacions fetes en contra? Examinem-les. Primera: *La llengua catalana té un àrea geogràfica reduïda i fora del seu radi la nostra llengua no es conrea ni es parla*. És, aquest, un fet cert; d'ell, però, sols pot imputar-se als catalans l'haver consentit en la seva consumació. ¿Pot, Catalunya, ésser inculpada per haver-se supeditat a la supremacia castellana dintre d'Espanya i d'haver consentit (ni que fos a contracor) en la seva interdicció a Amèrica, esdevinguda, per aquests dos fets concomitants, de parla castellana? ¿I no és aquest el determinisme històric que obligà a Catalunya a recloure el seu esperit en el cos nacional estricte, i que la impossibilitat, fatalment, d'expandir el seu idioma? En tot cas estaria mancat de raó que la inculpció i el retret li vinguessin de Castella, que la subjuguà, o de l'Espanya que encarna avui el seu esperit; com fóra injust prevaler-se de l'encongiment de la personalitat de Catalunya, conseqüència directa de la seva submissió per a prosseguir entortolligant el seu esperit i travant la seva llengua, fins en el sagrat mateix de la llar racial. Catalunya pogué comprometre la seva expansió; no féu, però, ni pogué fer, renunciament de la seva personalitat ni de la seva llengua.

El nostre poble ha d'acatar la realitat consumada. L'Espanya castellana deu no obstinar-se en actuacions que a Catalunya semblen haver ja esgotat les possibilitats. Havem vist com l'única possible *castellanització* del nostre poble (introduir-lo en el domini de la llengua i en el coneixement de la cultura castellana) avui inassolida, som els propis catalans que hem de prosseguir-la i atényer-la,

amb la incrementació de la nostra cultura, mitjançant l'instrument eficacíssim de l'idioma vernacle; com és, igualment, aspiració de Catalunya contribuir, amb tot l'esforç, a l'estructuració de la gran Unitat hispànica, associació, en fraternal i fecunda convivència, de pobles lliures, amb el nexa espiritual de l'idioma castellà.

La vulneració d'un dret i un atemptat a la llibertat, mai no podran legitimar-se per una infracció anterior, com més reiterada menys excusable.

Altrament, el respecte a una nacionalitat és un principi d'ètica estricta, que no admet limitacions de cap mena, i que rebutjà, per tant, tenir per mesura l'extensió territorial o la xifra demogràfica. L'ànima dels pobles és, com la dels individus, incommensurable; i el mateix que en aquests, tampoc en aquells serva proporció amb la massa corporal que els empresona (territori-població). Ara bé, cal no oblidar que els drets i la llibertat nacionals són postulats dels drets i de la llibertat de l'individu; aquests, sense els primers, serien un mite; els primers, sense els segons, un fetitxisme absurd.

Segona alegació: Els catalans, en l'idioma castellà, tenen un mitjà poderós per a assimilar la cultura hispànica, per a difondre la pròpia i per a crear riquesa amb les relacions intra-hispàniques i el tracte amb l'Amèrica espanyola.

Nosaltres objectarem: a) Costa, de bell antuvi, d'admetre, en un poble, el dret d'erigir-se en mentor d'un altre, amb el qual vol conviure fraternalment i en peu d'igualtat; i que l'anhel de laborar per la seva prosperitat l'impulsi a coartar el seu dret i la seva llibertat, fins en el que ateny a les essències de la seva personalitat. Un poble com Catalunya, que no fa irrupció a la Història, sinó que, precisament, el que preté és continuar-la sense coaccions ni cohibiments, mostra que ha tingut, i que està segur de continuar posseint, la capacitat de regir-se, i de dictar-se les normes de la seva vida interna, sense necessitat d'ingerències.—b) Cal no confondre, ni tan sols involucrar, la recatalanització de la nostra cultura amb l'eliminació de la cultura i de la llengua castellanés, que són, després de les pròpies, les que Catalunya estima amb predilecció, per la seva vàlua espiritual intrínseca i pel seu simbolisme d'unitat ibèrica. És un fet cert, i ensems ben explicable, que la seva valoració entre nosaltres va creixent a mesura que el nostre nivell intel·lec-